

Ornitologisk kartlegging på Krogstad i Lillestrøm kommune 2025

Storfugl hekker i området, og en røy er avbildet her. Foto Knut Eie

Av
Knut Eie

Innhold

Sammendrag	3
Innledning	4
Metode	6
Resultater	7
Oppsummering	16
Takksigelser	17
Referanser og lenker	17

Furu med myrer dominerer. Foto Knut Eie

Sammendrag

Det undersøkte området består av variert skog og myrer, noe som gir gode forhold for hekking av flere skogsarter, blant annet orrfugl, storfugl, nattravn, trane, rovfugler, ugler, spetter og meiser. Flere rovfugler både hekker og jakter i området, og erfaringer fra andre vindkraftanlegg viser at blant annet rovfugl og trane lett kan kollidere med roterende turbinblader, nesten alltid med dødelig utfall. Et skytebaneanlegg vil i tillegg medføre betydelige naturinngrep og høy støybelastning, noe som vil fortrenge sky arter som i dag forekommer der.

I 2025 ble det registrert 67 fuglearter i området, hvorav 10 arter er oppført på *Norsk rødliste for arter 2021*.

I tillegg vurderes minst fire arter som sannsynlige i området, slik at det totale potensialet er om lag 71 fuglearter.

Antagelig hekker 48–57 fuglearter i området. Det ble ikke gjennomført tidkrevende reirundersøkelser i den aktuelle perioden, men indikasjon på sangaktivitet og hekkeatferd ble brukt – som begge aksepteres som hekketriterier i nasjonale hekketuglprosjekter.

Variert skog med noen åpne flater. Foto Knut Eie

Innledning

Naturvernforbundet i Lillestrøm ved Liv Grøtvedt tok kontakt med BirdLife Oslo og Akershus med forespørsel om å gjennomføre en kartlegging av fuglelivet på Krogstad i Lillestrøm kommune. Kartleggingen skulle utføres våren og sommeren 2025.

Naturvernforbundet i Lillestrøm mobiliserer mot de nye utbyggingsplanene på Krogstad i Lillestrøm kommune. Det gjelder et planlagt vindkraftanlegg utviklet av Akershus Energi Vind og Eidsiva Hafslund Vind, som vil dekke om lag 1 kvadratkilometer skog- og myrareal (basert på innsendte arealinnspill). I tillegg foreligger det planer fra Lillestrøm og Omegn Pistolklubb om et enda mer arealkrevende skytebaneanlegg.

To planlagte utbyggingssaker berører området som er kartlagt i dette prosjektet:

- 73 Krogstad vindkraft
- 77 Brumåsan Skyteanlegg

Naturvernforbundet i Lillestrøm samarbeider også med Motvind i arbeidet mot vindkraftutbyggingen.

Furukledde koller er vanlige i området. Foto Knut Eie

Kartleggingen av fuglelivet i det aktuelle området ble gjennomført fra mai til november 2025 av Knut Eie, prosjektkoordinator i BirdLife Oslo og Akershus (BirdLife OA).

Området som er kartlagt omfatter arealene som er foreslått for både vindkraftanlegg og skytebaneanlegg.

Litt løvskog finnes noen steder. Foto Knut Eie

Metode

Metodikken besto av feltbesøk i området, der fuglene ble kartlagt gjennom registrering av fuglesang og visuelle observasjoner. I skogsmiljøer er hørsel særlig viktig, og om lag 90 prosent av observasjonene bygger på lydregistreringer. Fem morgener i perioden 16.05–14.06 ble undersøkt systematisk. Målet var å lytte etter fuglesang, danne et bilde av hvilke arter som forekom i området, og hvor vanlige de var.

Den 19.05 ble området også besøkt rundt midnatt, og det ble hørt to syngende nattravn. De furukledde kollene gir gode forhold for arten.

Terreng egnet for hekkende nattravn. Foto Knut Eie

Senere på sommeren og i september og november ble området undersøkt på ulike tider av døgnet. I juli var målet å finne fugleunger, men sterk nedbør 07.07 reduserte mulighetene for registreringer. Turen 07.07 var likevel hyggelig, siden Anthony Lerdahl fra Naturvernforbundet i Lillestrøm deltok.

Målet ved besøkene i august og september var å registrere fugl som trekker gjennom området. Den 1. november var formålet å finne arter som kommer senere om høsten, og da ble en flokk på fire sidensvans observert.

Området ble undersøkt på følgende datoer i 2025:

16.05., 19.05., 25.05., 02.06., 14.06., 07.07., 17.08., 26.08., 26.09., 01.11.

Resultater

Utsikt utover skogsområdet. Foto Knut Eie

Det undersøkte området består av variert skog og myrer, noe som gir gode forhold for hekking av flere skogsarter, blant annet orrfugl, storfugl, nattravn, trane, rovfugler, ugler, spetter og meiser. Flere rovfugler både hekker og jakter i området, og erfaringer fra andre vindkraftanlegg viser at blant annet rovfugl og trane lett kan kollidere med roterende turbinblader, nesten alltid med dødelig utfall. Et skytebaneanlegg vil i tillegg medføre betydelige naturinngrep og høy støybelastning, noe som vil fortrenge sky arter som i dag forekommer der.

Her følger en oversikt over fugleartene som ble registrert i prosjektområdet ved Krogstad i 2025, samt arter som med stor sannsynlighet også forekommer der.

Fuglearter observert i prosjektområdet ved Krogstad 2025			
Art	hekkestatus	Kommentarer	Rødlistekategori
kortnebbgås <i>Anser brachyrhynchus</i>		På trekk overflygende 26.09.	
storfugl <i>Tetrao urogallus</i>	Hekker	Tiurleiker på furukledde berg	
orrugl <i>Lyrurus tetrix</i>	Hekker	Orrleik på torvmyr	
nattravn <i>Caprimulgus europaeus</i>	Hekker på furukledde berg	2 ind. sy 19.05.	
gjøk <i>Cuculus canorus</i>	Hekker		NT
ringdue <i>Columba palumbus</i>	Hekker		

Fuglearter observert i prosjektområdet ved Krogstad 2025			
Art	hekkestatus	Kommentarer	Rødlistekategori
trane <i>Grus grus</i>	Hekker med 1 par	2 hørt, ett par	
rugde <i>Scolopax rusticola</i>	Hekker		
skogsnipe <i>Tringa ochropus</i>	Hekker		
tårnseiler <i>Apus apus</i>		Fødesøk	NT
vepsevåk <i>Pernis apivorus</i>		På trekk 17.08.	NT
spurvehawk <i>Accipiter nisus</i>	Hekker antagelig		
hønehawk <i>Astur gentilis</i>	Hekker antagelig		VU
musvåk <i>Buteo buteo</i>	Hekker antagelig	Muligens 2 par	
vendehals <i>Jynx torquilla</i>	Hekker		
grønnspekk <i>Picus viridis</i>	Hekker		
svartspekk <i>Dryocopus martius</i>	Hekker		
tretåspekk <i>Picoides tridactylus</i>	Hekker antagelig		NT
flaggspekk <i>Dendrocopos major</i>	Hekker		
dvergspett <i>Dryobates minor</i>	Hekker antagelig		
lerkefalk <i>Falco subbuteo</i>	Hekker antagelig	Jakter i området	NT
vandrefalk <i>Falco peregrinus</i>	2 par hekker like ved	Jakter i området	
nøtteskrike <i>Garrulus glandarius</i>	Hekker		
skjære <i>Pica pica</i>			
ravn <i>Corvus corax</i>		Søker jevnlig føde i området	
kråke <i>Corvus corone cornix</i>	Hekker		
blåmeis <i>Cyanistes caeruleus</i>	Hekker		
kjøttmeis <i>Parus major</i>	Hekker		
svartmeis <i>Periparus ater</i>	Hekker		
toppmeis <i>Lophophanes cristatus</i>	Hekker		
granmeis <i>Poecile montanus</i>	Hekker		VU

Fuglearter observert i prosjektområdet ved Krogstad 2025			
Art	hekkestatus	Kommentarer	Rødlistekategori
låvesvale <i>Hirundo rustica</i>		Fødesøkende	
taksvale <i>Delichon urbicum</i>		Fødesøkende	NT
stjertmeis <i>Aegithalos caudatus</i>	Hekker		
løvsanger <i>Phylloscopus trochilus</i>	Hekker		
gransanger <i>Phylloscopus collybita</i>	Hekker		
hagesanger <i>Sylvia borin</i>	Hekker		
munk <i>Sylvia atricapilla</i>	Hekker		
møller <i>Curruca curruca</i>	Hekker		
sidensvans <i>Bombycilla garrulus</i>		Høst, vinter, vår. 4 ind. 01.11.	
fuglekonge <i>Regulus regulus</i>	Hekker		
spettmeis <i>Sitta europaea</i>	Hekker		
trekryper <i>Certhia familiaris</i>	Hekker		
gjerdesmett <i>Troglodytes troglodytes</i>	Hekker		
måltrost <i>Turdus philomelos</i>	Hekker		
duetrost <i>Turdus viscivorus</i>	Hekker		
rødvingetrost <i>Turdus iliacus</i>	Hekker		
svarttrost <i>Turdus merula</i>	Hekker		
gråtrost <i>Turdus pilaris</i>	Hekker		
gråfluesnapper <i>Muscicapa striata</i>	Hekker		
rødstrupe <i>Erithacus rubecula</i>	Hekker		
svarthvit fluesnapper <i>Ficedula hypoleuca</i>	Hekker		
jernspurv <i>Prunella modularis</i>	Hekker		
vintererle <i>Motacilla cinerea</i>	Hekker		
gulerle <i>Motacilla flava</i>		På trekk 17.08.	
linerle <i>Motacilla alba</i>	Hekker		

Fuglearter observert i prosjektområdet ved Krogstad 2025			
Art	hekkestatus	Kommentarer	Rødlistekategori
trepierke <i>Anthus trivialis</i>	Hekker		
heipierke <i>Anthus pratensis</i>		På trekk 26.08.	
bjørkefink <i>Fringilla montifringilla</i>		På trekk 26.08.	
bokfink <i>Fringilla coelebs</i>	Hekker		
dompap <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Hekker		
grønnfink <i>Chloris chloris</i>	Hekker		VU
gråsisik <i>Acanthis flammea</i>		Høst, vinter, vår. 26.08.	
furukorsnebb <i>Loxia pytyopsittacus</i>	Hekker		
grankorsnebb <i>Loxia curvirostra</i>	Hekker		
grønnsisik <i>Spinus spinus</i>	Hekker		
gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	Hekker		VU

Arter som med stor sannsynlighet også forekommer i området			
Art	hekkestatus	Kommentarer	Rødlistekategori
perleugle <i>Aegolius funereus</i>	Hekker antagelig		
spurveugle <i>Glaucidium passerinum</i>	Hekker antagelig		
kattugle <i>Strix aluco</i>	Hekker antagelig		
konglebit <i>Pinicola enucleator</i>		Høst, vinter og vår når det er invasjon	

Tabell 1. Artsrekkefølge er i henhold til **AviList: The Global Avian Checklist, v2025**.

Rødlistekategorier er i henhold til Norsk rødliste for arter 2021: **NT** = Nær truet (Near threatend); **VU** = Sårbar (Vulnerable).

Myrer og furukoller er terreng for både orrfugl og storfugl. Foto Knut Eie

I 2025 ble det registrert 67 fuglearter i området. I tillegg vurderes minst fire arter som sannsynlige i området, men disse ble ikke observert fordi prosjektperioden ikke omfattet vinter og tidlig vår, noe som særlig påvirker registrering av ugler. Det samlede potensialet for området er derfor 71 arter. Ti arter er oppført på *Norsk rødliste for arter 2021*.

Antagelig hekker 48–57 fuglearter i området. Det ble ikke gjennomført tidkrevende reirundersøkelser i perioden, men sangaktivitet og hekkeatferd – som begge aksepteres som hekketkriterier i nasjonale hekketfuglprosjekter – indikerte hekking.

Kongeørn skal være observert i området i 2025, og det er fullt mulig at arten flyr over på fødesøk eller trekk. Det er dokumentert ved flere vindkraftanlegg at rovfugl kan kollidere med roterende turbinblader.

Vandrefalk hekker med to par i umiddelbar nærhet av området. Både skytebaneanlegg og vindkraftutbygging medfører sterk negativ påvirkning for arten, og innebærer betydelig risiko for at den forsvinner fra området dersom planene realiseres.

Furukledde koller finnes flere steder i området. Foto Knut Eie

På de furukledde kollene er forholdene svært gode for hekking av nattravn. Blir kollene nedbygd med vindturbiner, forsvinner arten fra området. Nattravn er svært følsom for forstyrrelser og hekker på bakken, der tråkk og anleggsveier ødelegger enhver reirmulighet.

Storfugl er avhengig av de furukledde kollene både som beiteområder og som arena for tiurleiker. Det finnes flere tiurleiker i området, som samlet utgjør et viktig hekke- og oppvekstområde for arten. Nedbygging av kollene med vindturbiner og tilhørende infrastruktur, som anleggsveier, medfører svært høy risiko for at storfugl forsvinner fra området.

Gode beiteforhold for kyllinger av storfugl og orrfugl. Foto Knut Eie

En av myrene i området. Foto: Knut Eie

Myrene innenfor det undersøkte området har orrleiker, og orrfugl hekker i området. Trane forekommer også på myrene, og basert på atferden tyder mye på hekking. Alle disse artene er svært følsomme for menneskelige forstyrrelser og tekniske inngrep.

Trane hekker sannsynligvis i området. Foto Knut Eie

Andre virveldyr observert i området			
Pattedyr			
krattspissmus <i>Sorex araneus</i>	ekorn <i>Sciurus vulgaris</i>	elg <i>Alces alces</i>	rådyr <i>Capreolus capreolus</i>
rødrev <i>Vulpes vulpes</i>	grevling <i>Meles meles</i>		
Krypdyr			
stålorm <i>Anguis fragilis</i>	firfisle <i>Zootoca vivipara</i>		
Amfibier			
padde <i>Bufo bufo</i>	frosk, ubestemt art. —		

Tabell 2. Andre virveldyr observert i området.

Et lite hogstfelt og granskog. Foto Knut Eie

Oppsummering

Det undersøkte arealet består av variert skog og myrer, noe som gir gode forhold for hekking av skogsarter som orrfugl, storfugl, nattravn, trane, rovfugler, ugler, spetter og meiser. Flere rovfugler både hekker og jakter i området, og erfaringer fra vindkraftanlegg viser at rovfugl kan kollidere med roterende turbinblader, ofte med dødelig utfall. Et skytebaneanlegg medfører betydelige naturinngrep og høy støybelastning, noe som kommer til å fortrenge mange av artene som forekommer i området i dag.

I 2025 ble det registrert 67 fuglearter i området, hvorav ti er oppført på *Norsk rødliste for arter 2021*.

I tillegg vurderes minst fire arter som sannsynlige i området, slik at det samlede potensialet er 71 fuglearter.

Antagelig hekker 48–57 fuglearter i området. Det ble ikke gjennomført tidkrevende reirundersøkelser i perioden, men sangaktivitet og hekkeatferd indikerte hekking.

På grunn av variasjonen og mangfoldet i fuglelivet anbefaler vi på det sterkeste å bevare skogsområdet slik det er i dag, og unngå inngrep som vindkraftutbygging eller et arealkrevende skytebaneanlegg.

Osp er viktig for spetter, ugler og andre hullrugere. Foto Knut Eie

Takksigelser

- Stig Helge Basnes
- Trude Starholm
- Anthony Lerdahl

Referanser og lenker

Lillestrøm kommune. Arealinnspill til kommuneplan 2026–2038:

<https://experience.arcgis.com/experience/1b286bd4c3a74d8b858e71a741226b36/page/Innsendte-arealinnspill>

Fuktige tykninger gir gode forhold for biomangfoldet. Foto Knut Eie

Kortnebbgjess på vei mot Songkjølen i Nord-Odal i Innlandet passerer en vindturbin – et scenario som er klart uønsket i det kartlagte området. Foto Knut Eie

Denne rapporten ligger til nedlasting her:
<http://oa.birdlife.no/9499>

avdeling
Oslo og Akershus

Postboks 1041 Sentrum
0104 OSLO

Telefon 48 17 07 85
leder@oa.birdlife.no